

Univerza v Mariboru

Fakulteta za organizacijske vede

Na podlagi Politike odprtega dostopa do raziskovalne infrastrukture UM, potrjene na 14. redni seji Senata Univerze v Mariboru, 24. 11. 2022 s sklepom št. 030/2020/78/515-MP, je Senat Fakultete za organizacijske vede Univerze v Mariboru na 37. redni seji dne 20. 4. 2023 sprejel sklep št. SKLEP SE-986 s katerim je sprejel

Politiko odprtega dostopa do raziskovalne infrastrukture Univerze v Mariboru, Fakultete za organizacijske vede

1. Preambula

Politika odprtega dostopa do raziskovalne infrastrukture Univerze v Mariboru, Fakultete za organizacijske vede se izvaja skladno s Politiko odprtega dostopa do raziskovalne infrastrukture Univerze v Mariboru (RiUM) z dne 24. 11. 2020.

V tem dokumentu so opredeljeni raziskovalna infrastruktura, uporabniki infrastrukture, načini dostopa do raziskovalne infrastrukture, stroški in pristojbine za dostop, načini izobraževanja in usposabljanja, omejitve dostopa, etično ravnanje in raziskovalna integriteta ter nediskriminacija pri dostopu, zagotavljanje kakovosti dostopa ter upravljanje z raziskovalnimi podatki in preglednost, ki veljajo na Univerzi v Mariboru, Fakulteti za organizacijske vede (v nadaljevanju: UM FOV).

UM FOV predstavlja raziskovalno entiteto RiUM.

Politika odprtega dostopa do raziskovalne infrastrukture UM FOV je določena na osnovi tretjega odstavka 1. točke Politike odprtega dostopa do raziskovalne infrastrukture Univerze v Mariboru, ki opredeljuje, da RiUM sestavljajo posamezne entitete, ki predstavljajo enote univerze, opremljene z raziskovalno infrastrukturo.

2. Opredelitev

Raziskovalna infrastruktura UM FOV (v nadaljevanju RI UM FOV) obsega celoto večnamenskih in večdimenzionalnih objektov, laboratorijskih okolij, raziskovalne opreme, digitalnih raziskovalnih sistemov in podatkovnih baz ter raziskovalnih skupin ali raziskovalnih organizacij, ki se uporabljajo ali delujejo v raziskovalne namene. RI UM FOV omogoča raziskovalno delo na področju poslovnih in upravnih ved ter na širšem interdisciplinarnem področju in je ključna za doseganje odličnosti v raziskovanju in za doseganje širšega družbenega razvoja.

RI UM FOV je na UM FOV organizirana v obliki ene entitete (enote), katere vodja je prodekan oziroma prodekanica za znanstvenoraziskovalno dejavnost.

RI UM FOV obsega temeljno RI (zgradbe, oprema ipd.) in RI za prenos znanja (raziskovalci, baze podatkov ipd.).

3. Uporabniki

Univerza v Mariboru

Fakulteta za organizacijske vede

RI UM UM je javno dostopna raziskovalcem, raziskovalnim skupinam ali raziskovalnim organizacijam v okviru raziskovalnega delovanja UM (zaposlenim, vključno z raziskovalci različnih stopenj, podoktorski raziskovalci, tehniki in doktorji znanosti) in raziskovalnega delovanja izven UM (zunanjim uporabnikom, t. j. raziskovalcem drugih raziskovalnih organizacij, iz gospodarstva ter drugim uporabnikom).

Uporabniki v okviru raziskovalnega dela sodelujejo pri snovanju ali ustvarjanju novega znanja, izdelkov, postopkov, metod in sistemov.

V primeru uporabe RI s strani zunanjih uporabnikov PF UM zahteva dokazilo o posedovanju znanja in veščin, potrebnih za uporabo RI. Če zunanji uporabnik nima zahtevanih znanj in veščin za strokovno uporabo RI, mu UM FOV lahko ponudi celovito storitev, ki jo izvedejo za delo usposobljeni zaposleni. Stroške tovrstne storitve nosi uporabnik izven UM FOV.

Uporabniki morajo pri sodelovanju in uporabi RI UM FOV upoštevati relevantna načela, strategije, direktive in druge regulativne dokumente UM FOV.

4. Dostop

Dostop pomeni legitimni in pooblaščen način sodelovanja in uporabe RI UM FOV ter storitev uporabnikom. Dostop je lahko fizičen, oddaljen ali virtualen (omogoča dostop do RI preko komunikacijskih kanalov oz. sredstev spletnih omrežij), odvisen pa je od vrste oziroma tipa raziskovalne infrastrukture, po kateri izrazi potrebo potencialni uporabnik.

RI UM FOV vključuje obliko dostopa na osnovi odličnosti raziskovalnega dela in na osnovi tržne usmerjenosti raziskave. Oblika dostopa na osnovi odličnosti je odvisna od znanstvene odličnosti, izvirnosti, kakovosti in tehnične ter etične izvedljivosti dela. Oblika tržno usmerjenega dostopa je možna v primeru dogovora med uporabnikom in RI ter predvideva plačilo pristojbine za dostop. Ta oblika je mogoča tudi pri pojavu potrebe na trgu, ki zahteva tehnične oziroma znanstvene rešitve, dosežene z dostopom do RI. Oba načina se odobrita na podlagi interne ocene oz. strokovnega pregleda vloge.

UM FOV je odgovorna za določitev obsega lastne RI, ki je na voljo zunanjim uporabnikom, in sicer pod jasnimi, preglednimi ter pravičnimi pogoji.

UM FOV uporabnikom določi količino dostopa, ki se meri z enotami dostopa (kot npr. ure uporabe RI).

Postopki in sodelovanja v zvezi z dostopom do RI UM FOV se lahko razlikujejo glede na različne vrste RI (npr. vloga, pogajanje, ocenjevanje itd.), vendar morajo biti odločitve o zahtevi za dostop uporabnikom jasne in utemeljene.

5. Stroški in pristojbine

Dostop do RI je lahko brezplačen ali plačljiv, pri čemer morajo biti vsi pogoji, povezani z uporabo RI, pregledni in javno dostopni. V primeru plačljivega dostopa se uporabniku zaračuna pristojbina, ki mora

Univerza v Mariboru

Fakulteta za organizacijske vede

biti povezana z dejansko uporabo RI. Pristojbine za dostop do različnih vrst RI se lahko razlikujejo, a morajo slediti naslednjim načelom:

- preverljivosti;
- sledljivosti opravljenega dela na RI, vključno z ohranjanjem ustrezne evidence o zahtevah za dostop (uspešnih in neuspešnih), razlogih za zavrnitev dostopa (kjer relevantno), podatkih o uporabi itd.;
- prepovedi dvojnega financiranja;
- skladnosti z vsemi ustreznimi državnimi pogoji financiranja, pogoji financiranja EU in z zakonodajo o konkurenci.

Pristojbine za tržno usmerjen dostop so enake polnim komercialnim cenam.

Stroškovna enota je odvisna od količine uporabe določene enote dostopa.

6. Izobraževanje in usposabljanje

V okviru politike odprtega dostopa RiUM tudi RI UM FOV spodbuja sodelovanje z drugimi ustanovami in organizacijami, ki imajo koristi od RiUM in RI UM FOV za svoje raziskovanje, izobraževanje in usposabljanje. Posebej to velja za raziskovalne organizacije na področju poslovnih in upravnih ved ter na širšem interdisciplinarnem področju, in za pridobitne in nepridobitne organizacije, ki poslujejo na trgu.

7. Omejitve

Dostop do RI UM FOV lahko omejujejo državna varnost in obramba, zasebnost in zaupnost, poslovna občutljivost, pravice intelektualne lastnine ter etični vidik v skladu z ustreznimi zakoni in predpisi.

8. Etično ravnanje, raziskovalna integriteta in nediskriminacija

Politika odprtega dostopa RI UM FOV sledi Kodeksu etičnega ravnanja Univerze v Mariboru in osmim načelom, opredeljenim v Evropskem kodeksu ravnanja za raziskovalno integriteto Evropske znanstvene fundacije (ESF) in Zveze Evropskih akademij (ALLEA). Osem načel, po katerih se morajo ravnati raziskovalci, vključuje poštenost v komunikaciji, zanesljivost pri izvajanju raziskav, objektivnost, nepristranskost in neodvisnost, odprtost in dostopnost, dolžnost skrbnega ravnanja, poštenosti pri navajanju referenc in zaslug ter odgovornost do bodočih znanstvenikov in raziskovalcev.

Pri presojanju o dodelitvi dostopa RI UM FOV uporabniku, le-ta ne sme biti diskriminiran na podlagi osebnih razlogov.

9. Zagotavljanje kakovosti

Univerza v Mariboru

Fakulteta za organizacijske vede

V okviru zagotavljanja kakovosti odprtega dostopa do RI UM FOV bodo vzpostavljeni mehanizmi za ocenjevanje kakovosti dostopa do RI znotraj UM FOV. Mehanizmi upoštevajo splošna načela, ki jih je opredelila Evropska komisija. Ta načela v angleščini označuje akronim »RACER« (Relevant, Accepted, Credible, Easy, Robust):

- Ustreznost in tesna povezanost z zastavljenimi cilji. Mehanizmi ne smejo biti preveč ambiciozno zastavljeni in morajo meriti prave elemente.
- Sprejetost s strani RI in deležnikov. Vlogo in odgovornosti za kazalnik je treba dobro opredeliti.
- Verodostojnost za nestrokovnjake, nedvoumnost in enostavna razlaga. Kazalniki morajo biti čim preprostejši in čim trdnejši.
- Preprostost spremljanja, z nizkimi stroški in malo truda.
- Stabilnost v primerih poskusov manipulacij.

Vzpostavljeni mehanizmi morajo vključevati naslednje parametre:

- uporabniške meritve (npr. uporabniški dostop, baza uporabnikov in ustreznost za uporabnike),
- operativne meritve RI (npr. zagotavljanje dostopa, storitev, centralno upravljanje, zanesljivost, vidnost, velikost in razvoj uporabniške skupnosti),
- strateške kazalnike (npr. publikacije in drugi izdelki, čez-disciplinarnost, gospodarski vpliv) in
- finančne meritve (npr. storitev, viri, stroški, donos).

10. Upravljanje z raziskovalnimi podatki

Politika upravljanja s podatki vsebuje jasna navodila glede načina in mesta shranjevanja nastalih podatkov za razumno časovno obdobje ter o tem, na kak način mora uporabnik nuditi te podatke za ponovno uporabo. Podatki morajo slediti načelom FAIR (najdljivost, dostopnost, interoperabilnost in primernost za ponovno uporabo). Upravljanje z raziskovalnimi podatki je opredeljeno v ločenem regulativnem dokumentu na ravni Univerze v Mariboru.

11. Preglednost

Preglednost informacij o Politiki odprtega dostopa RiUM, splošne informacije o RiUM in kontaktih entitet RiUM zagotavlja Oddelek za raziskovalno in umetniško dejavnost Univerze v Mariboru (ORUD UM).

Preglednost informacij o Politiki odprtega dostopa RI UM FOV in splošne informacije o RI UM FOV zagotavlja Raziskovalni center UM FOV.